

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/533/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312210187
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5312210187.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5C/236/2012-80 zo dňa 7. októbra 2013 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom v celom rozsahu zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal uloženia odporcovi povinnosti zaplatiť mu majetkovú škodu, ako aj nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom exekučného súdu - Okresného súdu Čadca. Za preukázanú považoval okolnosť podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Vychádzal zo skutočnosti, že v dotknutej exekučnej veci bol dňa 20.9.2010 exekučnému súdu doručený návrh na zmenu súdneho exekútora. Exekučný súd vykonával následne „dôležité úkony“ a rozhodol dňa 8.8.2011. Okresný súd uviedol, že prieskumy v dotknutom exekučnom konaní neboli konštatované žiadnym z orgánov, ktorému uvedené patrí do rozhodovacej právomoci. Taktiež v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR nie každý prieskum možno vyhodnotiť ako zbytočný prieskum v konaní a nedodržanie zákonných lehôt sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov. Nadväzne uzavrel, že navrhovateľ nespĺnil prvú podmienku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Okresný súd „len okrajovo“ konštatoval, že navrhovateľ nepreukázal ani vznik škody, resp. nemajetkovej ujmy a ani príčinnú súvislosť medzi tvrdenou ujmovou a (údajným) nesprávnym úradným postupom. V tejto spojitosti dodal, že navrhovateľ preukázateľne pred poskytnutím predmetného úveru náležite nezisťoval majetkové a finančné pomery povinného.

Samostatným výrokom okresný súd zamietol návrh na prerušenie konania do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti navrhovateľa pre porušenie práva na zákonného sudcu a nestranný súd. Prioritne zdôraznil, že dňa 18.9.2013 (správne 24.4.2013 - pozn. odvolacieho súdu) prevzal navrhovateľ uznesenie Krajského súdu v Žiline, ktorým zákonná sudkyňa nebola vylúčená z pojednania a rozhodovania súdnej veci. Následne dospel k záveru, že nebol daný dôvod pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. (rozhodnutie v súdnej veci nezávisí ani od otázky, ktorú konajúci súd nie je oprávnený riešiť) a taktiež neprebíha konanie, v ktorom by sa riešila

otázka majúca význam pre súdenú vec. Rovnako nebol dôvod odročiť nariadené pojednávanie, pričom tento procesný návrh navrhovateľ uplatnil až dňa 4.10.2013 (pojednávanie bolo vytýčené na 7.10.2013 a predvolanie prevzal už dňa 18.9.2013). Okresný súd konštatoval, že dotknuté podanie navrhovateľa nespĺňa ani náležitosti podľa § 119 O.s.p.

O trovách konania rozhodol tak, že v spore úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, lebo si v zákonom stanovenej lehote tieto nevyčísliť.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na opätovné prejednanie. Poukazoval na kontradiktórny charakter súdnej veci a v danej spojitosti namietal, že nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov protistrany, nemal možnosť sa k nim vyjadriť a navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Tvrdil, že okresný súd ignoroval predloženú žiadosť o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu; v dôsledku čoho vykonal pojednávanie, na ktorom v neprítomnosti navrhovateľa meritórne rozhodol. V žiadosti sa pritom zdôrazňovalo, že navrhovateľ trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní. Zároveň však odvolateľ prvostupňovému súdu vytýkal, že nemohol rozhodnúť bez nariadenia pojednávania.

Upozornil, že súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise. Osobitne zdôraznil, že pokiaľ odporca nereagoval na výzvu, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu, mal okresný súd rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Taktiež označil meritórne rozhodnutie za predčasné z dôvodu, že konajúci súd nevyčkal na právoplatnosť rozhodnutia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Navrhovateľ (opakovane) poukázal na svoje tvrdenia o tom, že konajúceho sudcu, bolo potrebné z rozhodovania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhliadol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v jeho očiach a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Uvedené rozhodnutie krajského súdu bolo podľa odvolateľa vydané v rozpore s ustálenou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Zároveň je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, či Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanie práva na nestranný súd.

Vo vzťahu k vecnému posúdeniu uplatneného nároku odvolateľ vytýkal súdu prvého stupňa viacero omylov - napr. konštatovanie, že namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, hoci v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Za významné považoval nielen skúmanie okamihu, kedy exekučný súd o vydaní poverenia rozhodol, ale i momentu, kedy poverenie súdnemu exekútorovi doručil. Podľa navrhovateľa okresný súd ignoroval všetky tvrdenia o vzniku škody z titulu celkových administratívnych výdajov. V tejto časti považoval jeho rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Nakoľko je skutkový základ danej veci jedinečný, je neakceptovateľné, keď súd svoje rozhodnutie odôvodní úplne rovnakými vetami ako v iných rozhodnutiach, v rámci ktorých vystupuje identický navrhovateľ a odporca.

Odvolateľ tiež nesúhlasil s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti zapríčinil dlžník - povinný. „Pravým“ právnym titulom v danej veci je nesprávny úradný postup exekučného súdu a za ten dlžník nemôže niesť zodpovednosť. V konaní navrhovateľ hodlal prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil, predložiť dôkaz o výške majetkovej škody, okresný súd však dokazovanie neprípustne skrátil, pričom navrhovateľa nepoučil ani podľa § 120 ods. 4 O.s.p.

V spojitosti s uplatnenou nemajetkovou ujmom podľa odvolateľa okresný súd vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Na jednej strane okresný súd zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote, pričom pre túto nečinnosť nenašiel žiadny objektívne udržateľný, ospravedlňujúci dôvod, na druhej strane však porušenie práva nekonštatoval a svoje rozhodnutie nevysvetlil.

Odporca ostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Len vo všeobecnosti je akceptovateľná úvaha odvolateľa, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásada kontradiktórnosti totiž pojmovo predvída procesnú aktivitu účastníkov konania. Ťažiskom realizácie procesných práv účastníkov súdneho konania je pritom práve pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, avšak svojím postupom - bezdôvodnou neúčastou - sa o ich bezprostredné

naplnenie sám obral. V prípade účasti na pojednávaní by sa navrhovateľ zúčastnil vykonávania dokazovania, mohol by navrhovať jeho doplnenie, resp. sa k vykonanému dokazovaniu sa vyjadriť; tiež by bol poučený v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p.

Písomné vyjadrenie odporcu vo veci samej bolo okresnému súdu doručené dňa 9.9.2013, t.j. až po nariadení pojednávania (2.8.2013). Čiastočnou nedôslednosťou v postupe okresného súdu bolo, že predmetné vyjadrenie nezaslal na vedomie navrhovateľovi a oboznamoval ho až na pojednávaní dňa 7.10.2013. Avšak s poukazom na to, že ide o vyjadrenie, ktoré je totožné v stovkách (až tisíckach) obdobných vecí/konaní vedených medzi navrhovateľom a odporcom; a teda navrhovateľovi „chronicky známe“, nejedná sa relevantnú (inú) vadu konania.

Ako už bolo uvedené, termín pojednávania v súdnej veci (na deň 7.10.2013 - pondelok) prvostupňový súd určil 2.8.2013 a právnomu zástupcovi navrhovateľa bolo predvolanie doručené dňa 18.9.2013. Až dňa 4.10.2013 (piatok o 18.26 hod., t.j. po úradných hodinách) bol konajúcemu súdu doručený elektronickým podaním návrh navrhovateľa „na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu objektívneho posúdenia porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu“.

Okresný súd správne vyhodnotil uplatnený dôvod odročenia ako nie dôležitý, čo zodpovedá nižšie rozoberaným záverom o neopodstatnenosti tvrdení navrhovateľa o konaní „vylúčeného“ sudcu. V prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva konať pred súdom (bližšie napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 116/1993) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania.

Navrhovateľ žiadosť o odročenie pojednávania podal v krátkom časovom predstihu - z hľadiska pracovných dní doslova niekoľko hodín - pred jeho termínom, čím s poukazom (aj) na vzdialenosť jeho sídla, resp. sídla jeho právneho zástupcu od sídla konajúceho súdu (cca 230km) fakticky zmaril efektívne využitie ustanovenia § 119 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Navyše, (údajnú) ústavnú sťažnosť mal podať už dňa 3.6.2013, čo znamená, že o tvrdenom dôvode odročenia pojednávania musel vedieť bezprostredne po doručení predvolania; preto dotknutá žiadosť o odročenie pojednávania je i (účelovo) oneskorenou.

Zodpovedá doterajšiemu priebehu konania a stavu veci, že zákonná sudkyňa (správne) postupovala v intenciách záväzného rozhodnutia nadriadeného súdu o jej nevyhlúčení. Odvolateľ ani v návrhu na odročenie pojednávania a ani v posudzovanom odvolaní neuviedol žiadne iné/ďalšie okolnosti, ktoré by mali zakladať jej vylúčenie, než tie, ktoré už boli predmetom posúdenia nadriadeného súdu. Zároveň dotknutý záver o nevyhlúčení rešpektuje aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenia sp. zn. 3 Nc 14/2010 z 31.5.2010; 6 Cdo 201/2013 z 19.6.2013, či 2 Cdo 372/2013 z 27.11.2014) v otázkach posudzovania inštitútu sudcovskej nestrannosti.

Vzhľadom na uvedené nebolo potrebné ani vyčkat' na nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania, ktorého základom je práve rozoberaná (nedôvodná) námietka rozhodovania veci „vylúčeným“ sudcom.

Vnútorne protirečivým je odvolanie v časti, kde navrhovateľ na jednej strane vytýka okresnému súdu vykonanie pojednávania, zároveň však zdôrazňuje, že bolo neprípustné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. V súdnej veci je totiž nepochybné, že pojednávanie nariadené a vykonané bolo. Taktiež je nesprávnou požiadavka odvolateľa, že v prípade, ak sa odporca k návrhu nevyjadril, mal okresný súd rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Je totiž výlučne vecou procesnej autonómie odporcu, či sa k podanému návrhu vyjadrí a nadväzne je vecou posúdenia listinných dôkazov konajúcim súdom, či predstavujú podklad pre pozitívne rozhodnutie o uplatnenom nároku. Samotné nevyjadrenie sa odporcu (odhliadnuc od okolností, že v súdnej veci sa odporca vyjadril) nepochybné bez ďalšieho neznamená povinnosť súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie.

Neopodstatnenými sú tvrdenia odvolateľa, že okresný súd si určil sám okruh a rozsah dokazovania, resp. že z odôvodnenia rozsudku nie je poznateľné, či išlo o listiny (ktorými bolo vykonané dokazovanie) založené v exekučnom spise. Zo zápisnice o pojednávaní je nepochybné, že dokazovanie bolo vykonané i oboznámením obsahu fotokópií podstatnej časti exekučného spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 13Er/835/2005, ktorý dôkaz výslovne, označením povinného a spisovej značky exekútora (č.l. 2 spisu) požadoval navrhovateľ. Inú skutočnosť nie je možné vyvodit' ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (č.l. 82 spisu). Z uvedeného vyplýva, že zásadný dôkaz, na základe ktorého okresný súd dospel k svojmu záveru, je „exekučný spis“, ktorého pripojenie a oboznámenie žiadal samotný navrhovateľ.

V rámci meritórneho posúdenia veci odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd nemôže v sporovom/ /kontradiktórnom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu účastníka/odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmavať rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených, námietok. Z tohto aspektu je zjavné, že (nepochybne z dôvodu predkladania enormného množstva typových podaní navrhovateľom na súdy) v odvolaní absentuje akákoľvek úvaha/protiargumentácia ohľadne konkrétnych vecných dôvodov, ktoré okresný súd viedli k zamietnutiu návrhu.

Inými slovami, odvolateľ rezignoval na relevantnú reakciu na ktorýkoľvek z nosných dôvodov (t.j. vykonávanie „dôležitých úkonov“ exekučným súdom v období medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím z 8.8.2011; ústavné rozmery posudzovania prieťahov v konaní), na ktorých okresný súd založil svoje meritórne rozhodnutie. Dôsledky takéhoto postupu idú výlučne na ťarchu odvolateľa a musia nevyhnutne viesť k potvrdeniu meritórneho rozhodnutia.

Zároveň platí, že nie je prípustné konfrontovať prvostupňový súd so závermi, ktoré v konaní nevyslovil. Z tohto pohľadu odvolacie námietky spočívajúce v tvrdení, že okresný súd pochybil „keď konštatoval, že namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané“, resp. „že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil dlžník“ nekorešpondujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami napadnutého rozhodnutia. Ide o zjavné pochybenia odvolateľa pri formulovaní odvolacích dôvodov.

Obdobne je úplne neopodstatnenou námietka, že dôležitým je nielen skúmanie okamihu, kedy exekučný súd o vydaní poverenia rozhodol, ale i momentu, kedy poverenie súdному exekútorovi doručil. V posudzovanej veci totiž skutkovým základom tvrdným samotným navrhovateľom bolo (ne)rozhodovanie o návrhu na zmenu súdneho exekútora, a nie rozhodovanie o žiadosti na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Nenáležitým je napokon tvrdenie navrhovateľa o neakceptovateľnosti takého postupu súdu, keď vytvára odôvodnenie rozsudku formulárovým spôsobom, nerešpektujúcim jedinečné skutkové okolnosti. Práve navrhovateľom predložené odvolanie je totiž svojou vyššie opísanou zmätočnosťou, ako aj odôvodneniu rozsudku nekorešpondujúcim obsahom ilustráciou nenáležitého šablónovitého/typového podávania odvolaní. V protiklade s uvedeným, odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia.

Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok v meritórnej časti ako vecne správny.

Viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi dôvodmi odvolania bola významná i pre potvrdenie výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania. Odvolateľ síce výslovne uvádzal, že napáda rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, ale vo vzťahu k predmetnému výroku neposkytol žiadnu konkrétnejšiu argumentáciu. Nedôvodnosť tvrdenia navrhovateľa o konaní a rozhodovaní vylúčeným sudcom (ktoré by hypoteticky okrajovo mohlo spochybňovať daný výrok) je vysvetlená a konštatovaná vyššie.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním bezprostredne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu jeho trov. Naproti tomu odporca si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.